

Šikovní prstíčky

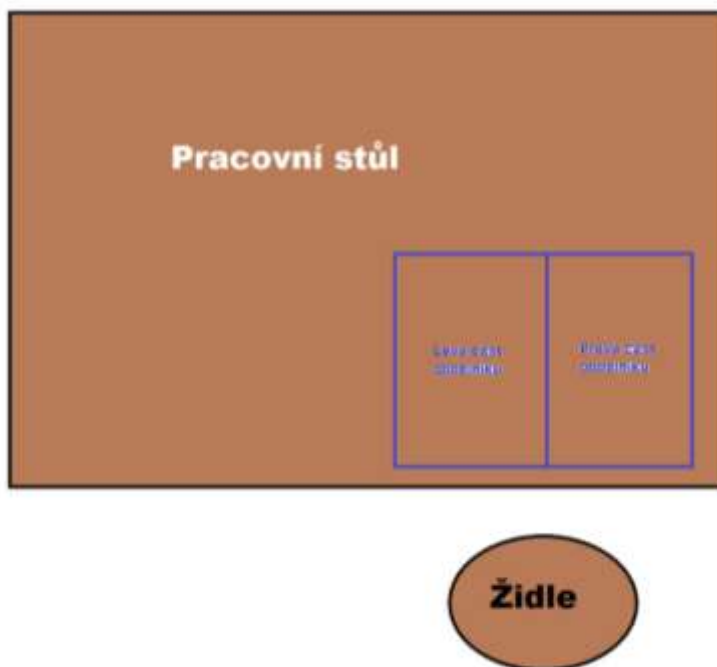
Jitka Pochtiolová

Cíl: *abstraktně vizuální myšlení, vnímání zrakové a sluchové, napodobování, jemná motorika, barvy.*

Věk: 3–4roky (a starší děti s poruchou autistického spektra). Aktivita byla vytvořena pro nemluvícího chlapce s PAS.

Pomůcky: 6x plastová láhev s barevnými víčky, 2x silnější kartón (40 x 30 cm), 1 list libovolného barevného papíru, lepicí páska, 1 cm široký pruh samolepící jednobarevná fólie, nůž, nůžky, fixy, tácek s puntíky (popř. krabička, miska...).

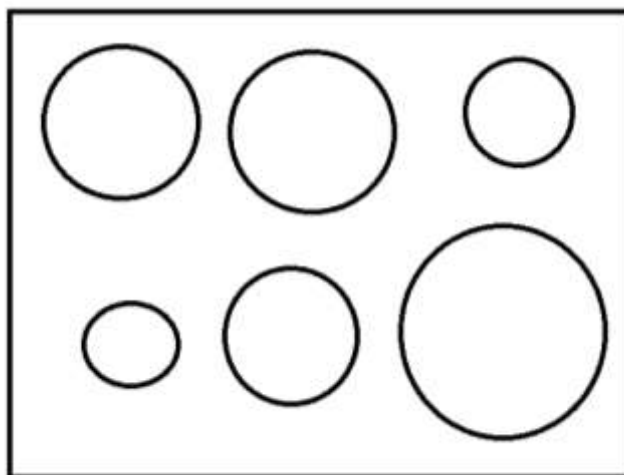
Popis: **výroba pomůcky* Učitelka pomocí pruhu samolepící fólie připraví na stole pracovní plochu do tvaru obdélníku. Obdélník uprostřed pomocí fólie, svisle rozdělí na pravou a levou část, viz obrázek.

Všechny plastové láhve pomocí nože uřízne, viz obrázek.

Na horní část jednoho z kartonů učitelka nalepí barevný papír. Na druhý kartón si učitelka obkreslí velikost uříznutých láhví a otvory vystřihne nůžkami, viz obrázek.

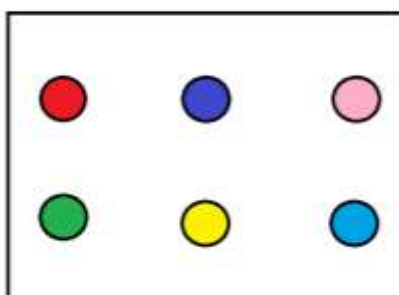
Do vystřížených otvorů vsune láhve a ze spodu zafixuje láhve ke kartónu pomocí lepicí pásky.

Kartón opatřený barevným papírem vsune pod kartón se zafixovanými láhvemi. Oba kartóny po obvodu spojí k sobě pomocí lepicí pásky a pomůcka je připravena pro nácvik, viz obrázek.

Na tácek učitelka fixami vyznačí 6 barevných puntíků, podle odpovídajících barev víček, viz obrázek.

Tácek

**příprava pomůcky k zašroubování víček* - učitelka položí pomůcku na pravou stranu obdélníku. Odšroubuje všechna barevná víčka a položí je na tácek v levé části obdélníku. Součástí víčka je úzký barevný pásek pod hrdlem uzávěru. Pásek slouží dítěti jako vodítko ke správné barvě víčka, viz obrázek. Odšroubovaná víčka učitelka roztřídí na tácek s puntíky v levé části obdélníku.

Takto připravená pomůcka leží před dítětem na stole a může být prováděn nácvik.

** nácvik zašroubování víčka* – učitelka stojí za dítětem a vede mu fyzicky i slovně pravou ruku na levou část obdélníku: „Vezmi z tácku zelené víčko.“ Z tácku učitelka dopomůže dítěti uchopit zelené víčko mezi prsty dítěte a přenést víčko nad láhev se stejnou barvou proužku pod hrdlem láhve: „Přenes zelené víčko!“ „Kde je zelený proužek?“ „Zašroubuj zelené víčko!“

Učitelka dopomůže dítěti vést prsty při zašroubování víčka na závit láhve. Prsty učitelky leží na prstech dítěte.

Následuje slovní pochvala: „Výborně!“ Tímto způsobem umístíme všechna víčka na závit, viz obrázek.

* *příprava pomůcky k odšroubování víček* - učitelka položí zašroubovanou pomůcku na levou stranu obdélníku a prázdný tácek s vyznačenými barevnými puntíky na pravou stranu obdélníku.

**nácvik odšroubování víčka* - učitelka stojí za dítětem a vede mu fyzicky i slovně pravou ruku na levou část obdélníku: „Odšroubuj červené víčko!“ Učitelka dopomůže dítěti pouze prsty odšroubovat červené víčko. Prsty učitelky leží na prstech dítěte. Odšroubované víčko slovním a fyzickým vedením dopomůže dítěti přenést a umístit na červený puntík na tácku v pravé části obdélníku: „Přenes víčko na tácek!“ „Kde je červený puntík?“ Následuje slovní pochvala: „Výborně!“

Obměna: do kartónů může učitelka vložit různé sklenice se šroubovacími víčky, kelímky s víčky od pleťových krémů, šroubovací tuby od pasty na zuby apod.

Při nácviku odšroubovávání víček, může učitelka do každé láhve předem připravit pro motivaci dítěti odměnu, která mu po otočení pomůcky vypadne na stůl.

Pro dítě s PAS je pro větší motivaci nad obdélníkem umístěna destička s obrázkem úkolu a s odměnou (bonbón), kterou si dítě může vzít po splnění úkolu, viz obrázek.

Zkušenosti s realizací: výroba pomůcky nebyla finančně ani časově náročná. Je nerozbitná a lehká.

Nácvik byl prováděn v klidné místnosti pro lepší koncentraci dítěte.

Po zvládnutí samostatné práce dítěte při našroubovávání a odšroubovávání víček na láhve, může učitelka ztížit úkol tím, že přestane v klidné místnosti používat tácek s puntíky. Dítě víčka odkládá volně do části prostoru.

Dítě s PAS potřebovalo při ztížení úkolu dopomoc slovním i fyzickým vedením. Byla to pro dítě změna rituálu. „Odšroubuj červené víčko!“ „Přenes červené víčko.“ „Polož červené víčko.“ Slovní pochvala: „Výborně!“

Dále může učitelka celý nácvik provádět v klidné místnosti mimo vyznačený obdélník na stole a po zvládnutí pomůcku přenést do třídy, viz obrázek.

Nejprve jsem s dítětem denně nacvičovala zašroubování víčka. Stála jsem za zády dítěte a po dobu 2 týdnů mu dopomáhala slovním a fyzickým vedením se všemi úkony.

Při samostatné práci se stávalo, že dítě špatně zvolilo barvu víčka k proužku na láhvi. Slovně jsem hlásila: „Chyba!“

Podle reakce dítěte jsem mu pomohla dopomocí zvolit správnou barvu, nebo dítě samo chybu napravilo.

Špatné zašroubování se kontroluje společně s dítětem.

Učitelka stojí za zády dítěte a chytí jeho ruce. Slovním i fyzickým vedením společně uchopí pomůcku a otočí vzhůru nohama. „Chyť destičku!“, „Otoč destičku vzhůru nohama!“ Špatně zašroubovaná víčka spadnou na stůl, viz.obrázek.

Učitelka hlásí: „Chyba!“

Podle reakce dítěte, učitelka dopomůže napravit chybu, nebo ji dítě zvládne napravit samo.

Zdroje:

Vlastní inspirace

Kursy SPC Jihlava

Vilášková, D. (2006). *Strukturované učení pro žáky s autismem: (s přihlédnutím k postižení zraku a mentální retardaci)*. Praha: Septima.